

DE BIBLIOTHEEK: NIET TE MISSEN!

jaarverslag 2018

Graafschap bibliotheken

de Bibliotheek

Graafschap

Inhoud

- 4 Graafschap bibliotheken: niet te missen! ➤
- 5 Het stormt in Warnsveld en Zutphen ➤
- 6 Laten zien wat je doet ➤
- 7 Goede start met taal ➤
- 9 Vooruit met taal ➤
- 10 Digitaal sterker ➤
- 11 Persoonlijke ontwikkeling en ontmoeting ➤
- 14 Feiten en cijfers ➤
- 18 Bestuur en toezicht ➤
- 19 Personeel en organisatie ➤

omslagfoto:
de Bibliotheek Zutphen -
deelnemers Welkom /
taalkit Dutch

Graafschap bibliotheken: niet te missen!

Trots presenteren wij u ons jaarverslag van Graafschap bibliotheken. Onverminderd hebben we een groot bereik bij onze leden en bezoekers aan onze vier vestigingen en bij onze deelnemers aan tal van activiteiten in onze drie programmajnen. Wij dragen bij aan het welzijn en welbevinden van de inwoners van onze mooie gemeenten Lochem en Zutphen. Wij werken mee aan het vergroten van kennis en het versterken van basisvaardigheden zodat onze inwoners nog beter kunnen meedoen in onze samenleving en nog meer zelfredzaam zijn. De Bibliotheek: niet te missen!

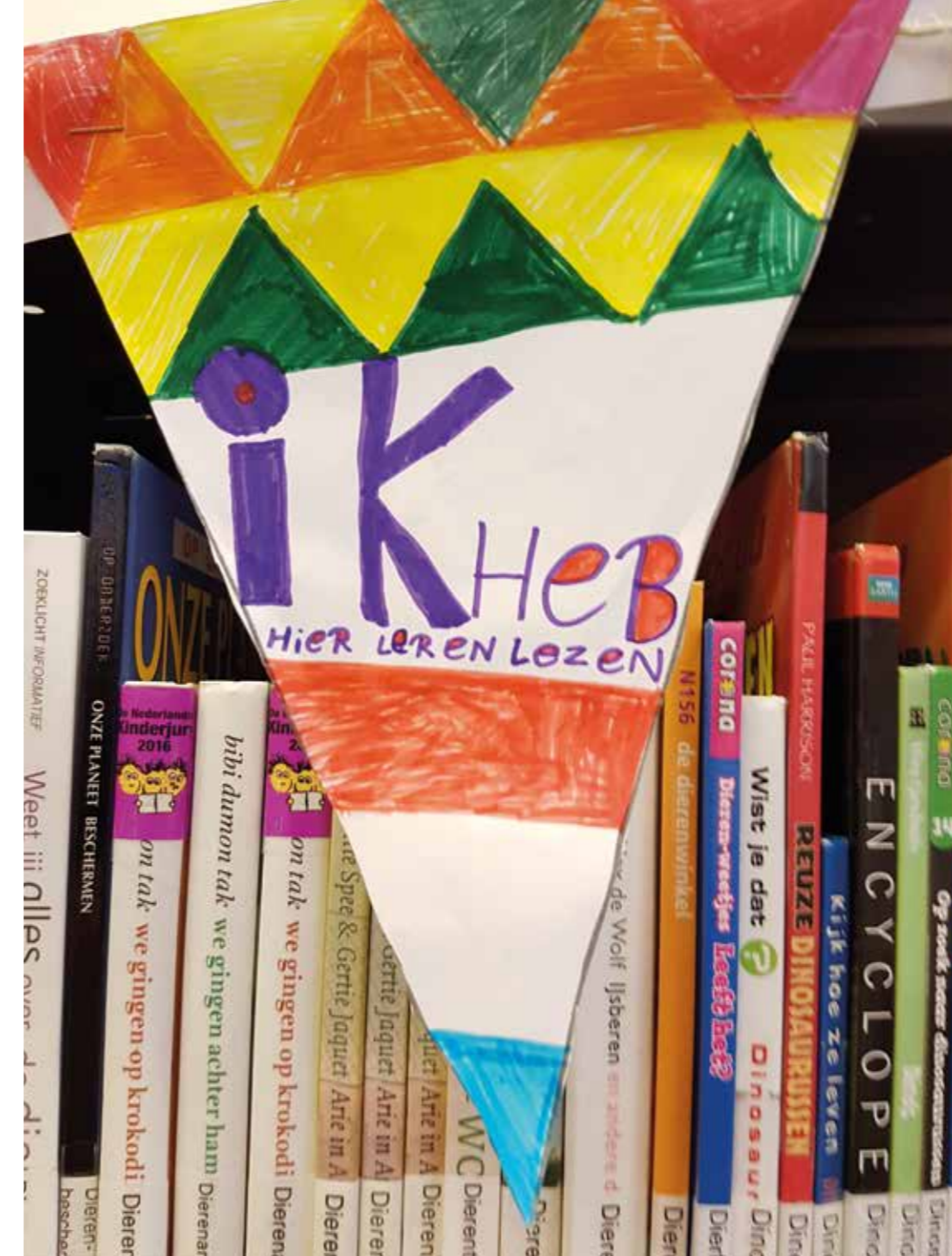
Onze prestaties en resultaten zorgen ervoor dat wij in de Top 20 van best presterende bibliotheken in Nederland staan. Dat blijkt uit de zogenaamde “Mark Deckers-index”. U leest er meer over in het jaarverslag. Des te opmerkelijker is het dat de subsidie per inwoner, die wij ontvangen van de gemeenten Lochem en Zutphen, respectievelijk drie en vier euro lager is dan gemiddeld per inwoner in Nederland. Dit gegeven heeft in de gemeente Zutphen tot veel beroering geleid. In het jaarverslag gaan we hier nog verder op in. De medewerkers van Graafschap bibliotheken, waaronder 209 vrijwilligers, laten een topprestatie zien: met beperkte middelen weten we de gevraagde vernieuwing met verve op te pakken en scoren met ons werk boven het landelijk gemiddelde.

In 2018 heeft Graafschap bibliotheken wederom stevig ingezet op een uitgebreid aanbod van vele verschillende activiteiten. Zoveel als mogelijk is doen we dat met onze samenwerkingspartners. Dat zijn er te veel om op te noemen: uit onderwijs en kinderopvang, uit welzijn en cultuur en uit het sociaal domein. We zijn al lang niet meer alleen in onze vestigingen actief. Wij komen letterlijk bij de klant thuis: met de VoorleesExpress bij laagtaalvaardige ouders en met e-bookshulpconsults. En we zijn op scholen, in wijkcentra en inloophuizen. Wij zijn voor vele organisaties en ondernemers ondertussen een logische, betrouwbare en kwalitatief goede samenwerkingspartner. Dus niet te missen. Ook hierop zijn we trots!

Dit jaarverslag is geen allesomvattend overzicht van onze dienstverlening en activiteiten in het jaar 2018, maar het geeft een goed beeld van de Bibliotheek anno nu.

Wij danken de vele inwoners van de gemeenten Lochem en Zutphen die ons helpen en ondersteunen: door lid te zijn, door ons te bezoeken of – zoals we in toenemende mate zien – ons te helpen als taalvrijwilliger, voorlezer, gastheer/gastvrouw of als vrijwilliger bij computertraining of digitaal inloopsprekkuur. Het draagvlak voor de Bibliotheek bij onze burgers is onverminderd groot. De Bibliotheek is niet alleen voor de burger, de Bibliotheek is van de burger!

Gerard Huis in 't Veld, directeur-bestuurder

Het stormt in Warnsveld en Zutphen

Er is een grote discrepantie tussen onze prestaties (top 20 Nederlandse bibliotheken) en de subsidie per inwoner die wij ontvangen van de gemeenten Lochem en Zutphen. De subsidie is respectievelijk 3 en 4 euro per inwoner lager dan gemiddeld in Nederland.

Met het college van burgemeester en wethouders en met de gemeenteraad in Zutphen is uitvoerig gesproken en gediscussieerd over deze discrepantie. Wij waren eerst in de veronderstelling dat de gemeente bereid leek over te willen gaan naar een deugdelijke financiering. Maar medio 2018 werden wij – volstrekt onverwacht- geconfronteerd met een fikse bezuiniging. Dit leidde tot veel onrust, gevolgd door acties bij burgers en heftige discussies met het college van B en W en binnen de gemeenteraad. Uiteindelijk werd de bezuiniging door de gemeenteraad teruggedraaid. Maar er was geen sprake meer van dat de gemeente recht zou doen aan de lage subsidie in combinatie met prima prestaties.

De financiële situatie van Graafschap bibliotheken in de gemeente Zutphen leidt nu tot een versoering van de bibliotheekvoorziening in Warnsveld. Het zal in 2019 moeten blijken of het openhouden van de Bibliotheek in 't Warnshuus mogelijk blijft vanwege het onverminderd slechte financiële perspectief van onze organisatie. De Bibliotheek in 't Warnshuus: niet te missen!

Hierbij dient wel opgemerkt te worden dat ook de subsidie per inwoner in de gemeente Lochem 3 euro onder het landelijk gemiddelde ligt. Maar hier speelt de acute financiële problematiek veel minder.

Laten zien wat je doet

Onze activiteiten zijn in onze drie programmalijnen nog steeds groeiende. Dat geldt voor het aantal activiteiten maar zeker ook voor het aantal deelnemers. Het jaarverslag 2018 laat dit duidelijk zien. Zo is het aantal activiteiten in de programmalijn “persoonlijke ontwikkeling” sterk toegenomen.

Maar zeker ook de activiteiten rond het versterken van de taalvaardigheid en het verbeteren van de digitale vaardigheden nemen toe. Hetgeen nog maar eens heel duidelijk maakt hoe groot de behoefte aan ondersteuning is van zowel mensen met een Nederlandse als mensen met een migratie-achtergrond. Ook het Taalhuis Lochem-Zutphen speelt een steeds belangrijkere rol in het versterken van de taal- en spreekvaardigheid. De samenhang en verbinding met de activiteiten van Graafschap bibliotheken is vanzelfsprekend maar kan nog verder worden uitgebouwd.

De zogenaamde Mark Deckers-index laat duidelijk zien hoe goed Graafschap bibliotheken presteert. Zie hiervoor de grafiek op pagina 15.

Een goede pr en communicatie speelt een cruciale rol bij het succes van onze activiteiten. Wij hebben een uitgebreide en gevarieerde doelgroep. Dat vraagt om inzet van veel communicatiemiddelen: van het traditionele persbericht tot berichten op social media, op onze informatieschermen in de vestigingen, in nieuwsbrieven en activiteitenkalenders van onze partners.

Het is en blijft een uitdaging om steeds goed te kijken naar de doelgroep die we willen bereiken en wat daarvoor het meest effectieve en aansprekende middel is. Onze mix aan communicatie maakt dat onze omgeving op verschillende momenten geïnformeerd wordt over onze activiteiten. Graafschap bibliotheken sluit aan bij landelijke en provinciale campagnes zoals de glossy Bieb Magazine voor ouders, de ledenwerfacties en acties tot behoud van leden.

Wij ondersteunen ook de landelijke online diensten die de Koninklijke Bibliotheek aan onze gebruikers beschikbaar stelt, zoals e-books lenen, Passend Lezen, de LuisterBieb en de VakantieBieb.

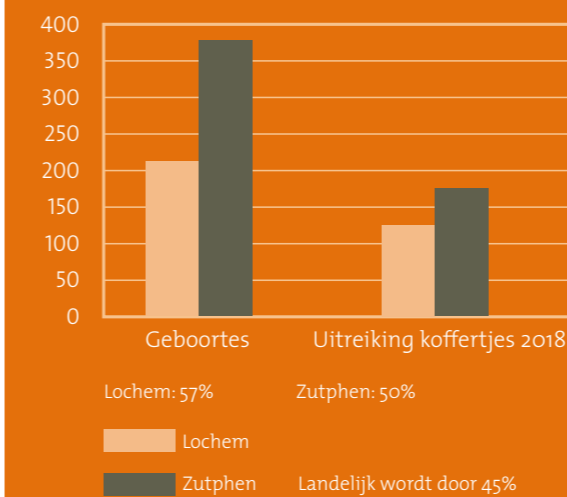
Maar onze beste pr wordt natuurlijk gedaan door onze medewerkers, onze vrijwilligers, onze enthousiaste en leergierige deelnemers aan activiteiten en onze lezers: zij zijn onze beste ambassadeurs! Zij zijn niet te missen!

Goede start met taal

→ BoekStart

Ouders van pasgeborenen in Lochem en Zutphen worden namens de gemeente, Yunio en de Bibliotheek gefeliciteerd met hun kindje. Om hen te laten weten hoe belangrijk praten met en voorlezen aan je kind is, ontvangen ze een waardebou voor het BoekStartkoffertje dat ze in de Bibliotheek kunnen ophalen.

BoekStart
BoekenPret

→ BoekStartochtenden

In alle vestigingen worden koffie-ochtenden gehouden voor ouders met jonge kinderen. Eén keer per maand is er een verpleegkundige van Yunio bij, met wie ouders in gesprek kunnen gaan over hun kind.

LOCHEM 15-20 kinderen 2x p/week

GORSSSEL 5-10 kinderen 2x p/maand

ZUTPHEN 5-10 kinderen 1x p/week

Voor kinderen en ouders die de Nederlandse taal (nog) niet goed beheersen

WARNSVELD 15-25 kinderen 2x p/maand

AZC ZUTPHEN 5-8 kinderen 2x p/week

Vanwege een terugloop van aantal asielzoekers met jonge kinderen in zomer 2018 gestopt

→ Kinderdagverblijven

Taalverwerving en voorlezen zijn belangrijke items in de kinderopvang. De Bibliotheek adviseert pedagogisch medewerkers bij het gebruik van prentenboeken in de groep en stimuleert ouders om te gaan voorlezen.

→ VoorleesExpress

In 2018 namen 22 gezinnen deel aan de VoorleesExpress. Ziekte en andere privéomstandigheden zorgden voor een lager aantal deelnemers dan in 2017.

	Lochem	Zutphen
Gezinnen	8	14
Kinderen	10	18
Voorleessessies	111	252
Coördinatoren	3	3
Vrijwilligers	18	27

→ Bibliotheek op School

Met de Bibliotheek op school wordt lezen op school stevig gestimuleerd met schoolbibliotheken en leesprogramma's. Het programma is een cofinanciering van scholen en bibliotheek.

ZUTPHEN

11

Scholen van de 20

55%

per 1 mei 2018
opzegging 1 contract

Per augustus 2018 is er nieuw contract afgesloten met een school met 2 locaties. Gb bedient nu 12 dBos-locaties. De Zutphense scholen betalen een jaarlijks bijdrage van € 2000,00 voor de samenwerking met de Bibliotheek.

LOCHEM

16

Scholen van de 16

100%

via Combinatie-functie scholen betalen geen eigen bijdrage

De collectie in de schoolmediatheek is van de school en ist ook door de school gefinancierd. Indien gewenst levert de Bibliotheek aanvullende collecties op maat.

→ Buurt leest voor

Wekelijks wordt er op locatie school en kinderopvang in diverse groepen door vrijwilligers voorgelezen.

Zutphen

Aantal locaties kinderopvang	5
Aantal groepen	18
Aantal scholen	5
Aantal vrijwillige voorlezers	51

Lochem

Aantal locaties kinderopvang/scholen	9
Aantal vrijwillige voorlezers	15

→ AZC Zutphen

Basisschool De Waaier op AZC Zutphen is een Bibliotheek op School-locatie voor kinderen van 4 tot 12 jaar, betaald door de gemeente Zutphen, de Bibliotheek en de school.

→ Mbo en de Bibliotheek op School

In samenwerking met Aventus, Rijnbrink, de Bibliotheek Deventer en CODA Apeldoorn is een pilot gestart om de leesmotivatie en het leesplezier van studenten Dienstverlening niveau 2 te vergroten.

Aventus heeft in het rooster van de eerstejaars studenten twee keer een half uur lezen in de week gepland. De studenten ontvangen via de school een pas van de Bibliotheek. Medewerkers van Graafschap bibliotheken hebben studenten een introductie gegeven in de Bibliotheek, er worden boeken geleend en de studenten en docenten hebben de jaarlijkse monitor van de Bibliotheek op School ingevuld.

Daarnaast worden de studenten via het vak Burgerschap onderwezen in het gebruik van de e-overheid. Doe je giding! Jongeren en de digitale overheid is de lesomgeving van stichting Digisterker voor vierdejaars vbo-leerlingen en voor eerstejaars mbo-studenten. Bij de modules maken leerlingen en studenten aan de hand van thema's kennis met digitale overheidsdiensten. Ze leren zelfstandig gebruik te maken van deze diensten.

In deze pilotfase ging het tot de zomer 2018 om 45 studenten dienstverlening, allen eerste jaar. Na de zomer betrof het 45 nieuwe eerstejaars- en 25 tweedejaarsstudenten. Aventus streeft in 2019 naar uitbreiding van deze samenwerking. Er zijn gesprekken gestart met de afdeling Creatieve Industrie van de drie locaties van Aventus.

Vooruit met taal

→ Leesclubs laaggeletterden en anderstaligen

Minder-taalvaardige burgers en anderstaligen kunnen terecht in de Bibliotheek en in Pand Noordveen in Zutphen om samen te lezen en met elkaar te spreken. Speciaal opgeleide vrijwilligers begeleiden de leesclubs. Zij volgen eerst de cursus Taal voor het Leven bij de docent van Taalhuis Lochem-Zutphen.

Lochem

Zutphen

Aantal keren p/w	2	Aantal keren p/w	12
Deelnemers	15	Deelnemers	223

De leesprofessor

→ Taaltraining → Welkom-Oefenen.nl

Taaltraining is bedoeld voor minder-taalvaardige burgers om op de computer te oefenen met Nederlands. In september 2018 is een groep gestart bij Zilt-Bikes. Medewerkers van dit bedrijf kunnen onder werktijd aan de slag met het verbeteren van hun taal- en rekenvaardigheden.

Welkom is een programma op Oefenen.nl voor asielzoekers en anderen die starten met het leren van de Nederlandse taal.

Zutphen

Taaltraining	27
Welkom	127

→ Taalhuis Lochem-Zutphen

Laaggeletterdheid is nog steeds een groot maatschappelijk probleem. In de huidige samenleving kunnen laaggeletterden moeilijk mee komen. Door digitalisering en snelle technologische ontwikkelingen ondervinden zij diverse problemen. Andersom, vanuit de samenleving bekeken, zijn de maatschappelijke kosten van laaggeletterdheid- variërend van economische tot sociale kosten- hoog.

Het Taalhuis is er voor alle inwoners van de gemeenten Lochem en Zutphen die een vraag hebben op het gebied van taal-, reken- of digitale vaardigheden. Het Taalhuis heeft het aanbod van taalondersteuning in de gemeenten in beeld en kan naar de juiste ondersteuning, zowel formeel als non-formeel, doorverwijzen. Bovendien werken de formele en non-formele aanbieders samen aan een samenhangend aanbod dat aansluit bij de behoefte van de taalvrager.

Voor het bereiken van laaggeletterden met Nederlandse achtergrond (NT1) zal een nog proactievere benadering nodig zijn en een actieve verwijzing door partners van het Taalhuis.

Het Taalhuis is een bondgenootschap dat fysiek vorm krijgt door laagdrempelige ontmoetingsplekken in de bibliotheken waar deelnemers naartoe kunnen worden verwezen en waar taalvragers terecht kunnen met hun vraag. De Taalhuisdocent en de Taalhuiscoördinator zijn de verbinders én aanjagers in ons taalnetwerk in nauwe samenwerking met Graafschap bibliotheken.

taalvragers NT1	16
taalvragers NT2	165
getrainde vrijwilligers Taalhuis	52

Digitaal sterker

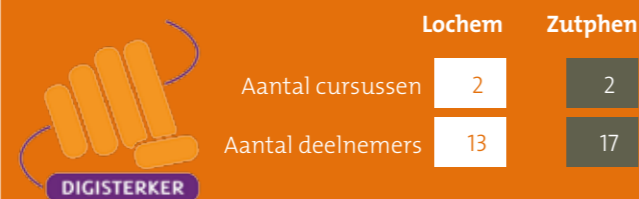
→ Klik & Tik

Klik & Tik is een computercursus voor beginners via Oefenen.nl en bestaat uit drie delen: de basis; het internet op; samen op 't web. Deelnemers kunnen elke week terecht in de Bibliotheek om te oefenen onder begeleiding van vrijwilligers.

→ Digisterker

De overheid doet steeds meer via het internet en vraagt dat ook van de burger. Veel mensen zijn hier nog niet (voldoende) digitaal vaardig in. Met de cursus Digisterker (4 dagdelen) helpt de Bibliotheek mensen op weg met de digitale overheid. De cursus wordt gegeven door bibliotheekmedewerkers.

→ Zomer- en Winterschool

Digitale vaardigheden moet je bijhouden. Daarom organiseert de bieb opfriscursussen in de zomer en de winter. Onderwerpen zijn: DigiD en overheid, mappenstructuur, websites en catalogus van de Bibliotheek en digitale veiligheid. Inschrijven kan per module. De cursus wordt gegeven door bibliotheekmedewerkers.

→ Week van de Alfabetisering

In 2018 organiseerde de Bibliotheek op 5 september in Zutphen en Lochem een activiteit tijdens de Week van de Alfabetisering. Onder het motto "samen voor een geletterd Nederland" was er een informatieve markt in de Bibliotheek Zutphen. Ruim 100 bezoekers lieten zich informeren over taalactiviteiten van diverse organisaties. Wethouder Mathijs ten Broeke opende de bijeenkomst.

In Lochem was er op de weekmarkt aandacht voor de digitale insteek: hoe werken websites van overheidsinstanties. En hoe ga ik als burger daarmee om? Medewerkers van de Bibliotheek testten voorbijgangers op hun kennis van de e-overheid. Wethouder Henk van Zeijts ging de uitdaging aan.

Persoonlijke ontwikkeling en ontmoeting 18+

Door in te zetten op persoonlijke ontwikkeling en ontmoeting realiseert Graafschap bibliotheken een maatschappelijk en cultureel activiteitenprogramma binnen de eigen vestigingen en daarbuiten. Het programma past bij de lokale situatie en bevat activiteiten rond de thema's: taal & verhaal, werk & geld, mens & maatschappij, digitaal & mediawijs, kunst, cultuur & erfgoed. Naast ons eigen activiteitenprogramma biedt de Bibliotheek ook plaats aan initiatieven van onze partners en burgerinitiatieven. De samenwerking met onze partners is afgelopen jaar geïntensiveerd. Dit heeft geresulteerd in veel mooie, nieuwe activiteiten en evenementen op verschillende locaties.

→ Taal & verhaal

Het thema taal & verhaal komt overal terug! We vertellen verhalen aan elkaar, de auteur vertelt over zijn/haar boek, er wordt voorgelezen en geluisterd en er worden verhalen (boeken) besproken. De taal en het verhaal staat bij elke activiteit centraal.

	Gorsel/Lochem		Warnsveld/Zutphen	
	aantal	dln	aantal	dln
Literaire lezing op locatie	8x	→ 535		
Literaire lezing in de bibliotheek	3x	→ 140	4x	→ 230
Literatuurcursus			5x	→ 82
Voorlezen aan ouderen		9		12
Lees-/studiekringen Senia	7x	→ 49	5x	→ 35
Ondersteuning leeskringen	5x	→ 40	3x	→ 24
Nieuw Zutphens Peil			1x	→ 150
Leesplein Landstad Lochem Fair	1x	→ 100		
Nationale Voorleeslunch	4x	→ 160	3x	→ 90
de Bibliotheek aan huis		24		18

→ Werk & geld

Het thema werk & geld is voor veel mensen een belangrijk thema. In 2018 hebben de eerste activiteiten op dat gebied plaatsgevonden en ze zijn met belangstelling ontvangen.

	Gorssel/Lochem		Warnsveld/Zutphen	
	aantal	dln	aantal	dln
Workshop belastingen	1x	→ 4	1x	→ 6
Loopbaanspreekuur			8x	→ 16
Lezingen erfrecht	1x	→ 80	1x	→ 100

→ Mens & maatschappij

Er worden in samenwerking met de Bibliotheek steeds meer maatschappelijk relevante activiteiten georganiseerd rond het thema mens & maatschappij. De bibliotheek is een betrouwbare partner en samen met anderen hebben we een groot bereik

	Gorssel/Lochem		Warnsveld/Zutphen	
	aantal	dln	aantal	dln
Workshop huisbezoekers	1x	→ 10	1x	→ 10
Samen thuis markt			1x	→ 75
Nationale Mantelzorgdag	1x	→ 80	1x	→ 25
Tegenlicht Meet-up	1x	→ 40		
Verkiezingsdebat			2x	→ 200
Mapathon	1x	→ 12		
Antroposofische lezingen			2x	→ 180

→ Digitaal & mediawijs

De activiteiten binnen het thema digitaal & mediawijs zijn gericht op iedereen die de digitale basisvaardigheden onder de knie heeft, maar af en toe nog wat vragen heeft of ondersteuning kan gebruiken.

	Lochem/Gorssel		Warnsveld/Zutphen	
	aantal	dln	aantal	dln
Digitaal inloopspreekuur	103x	→ 212	63x	
Individuele e-booksuitleg	9x		25x	
Workshop leeskringen			1x	→ 8
Workshop digitaal aangifte doen Belastingdienst	1x	→ 6	1x	→ 12

→ Kunst, cultuur & erfgoed

Het thema kunst, cultuur & erfgoed bevat een breed spectrum aan activiteiten en evenementen. Van lezingen over het noorderlicht en Constantijn Huygens in Venetië, tot exposities "in een notendop" en muziek.

	Gorssel/Lochem		Warnsveld/Zutphen	
	aantal	dln	aantal	dln
Lezingen over reizen en natuur	2x	→ 125	4x	→ 175
Exposities	6x		1x	
Concerten			6x	→ 265
Poëzie	2x	→ 28	2x	→ 72
Sprookjesfestival			1x	→ 120
Lezingen over kunst en muziek	1x	→ 30	4x	→ 170
Lezingen erfgoed			2x	→ 227

Feiten en cijfers

→ Subsidie per inwoner

De subsidie per inwoner die wij ontvangen van de gemeenten Lochem en Zutphen is respectievelijk drie en vier euro lager dan gemiddeld in Nederland.

	Subsidie p/inwoner
Lochem	€ 19,65
Zutphen	€ 18,99
Landelijk	€ 22,80

→ Leden betalen mee!

Onze leden betalen flink mee aan de Bibliotheek. Vergeleken met het landelijk gemiddelde bijna € 3,00 meer per lid.

	Bijdrage p/inwoner
Graafschap bibliotheken	€ 21,74
Landelijk gemiddelde	€ 16,82

→ Betalende leden

De groep jeugdleden met een gratis abonnement wordt percentageel steeds groter.

	Leden
Volwassenen	42%
Jeugd	58%

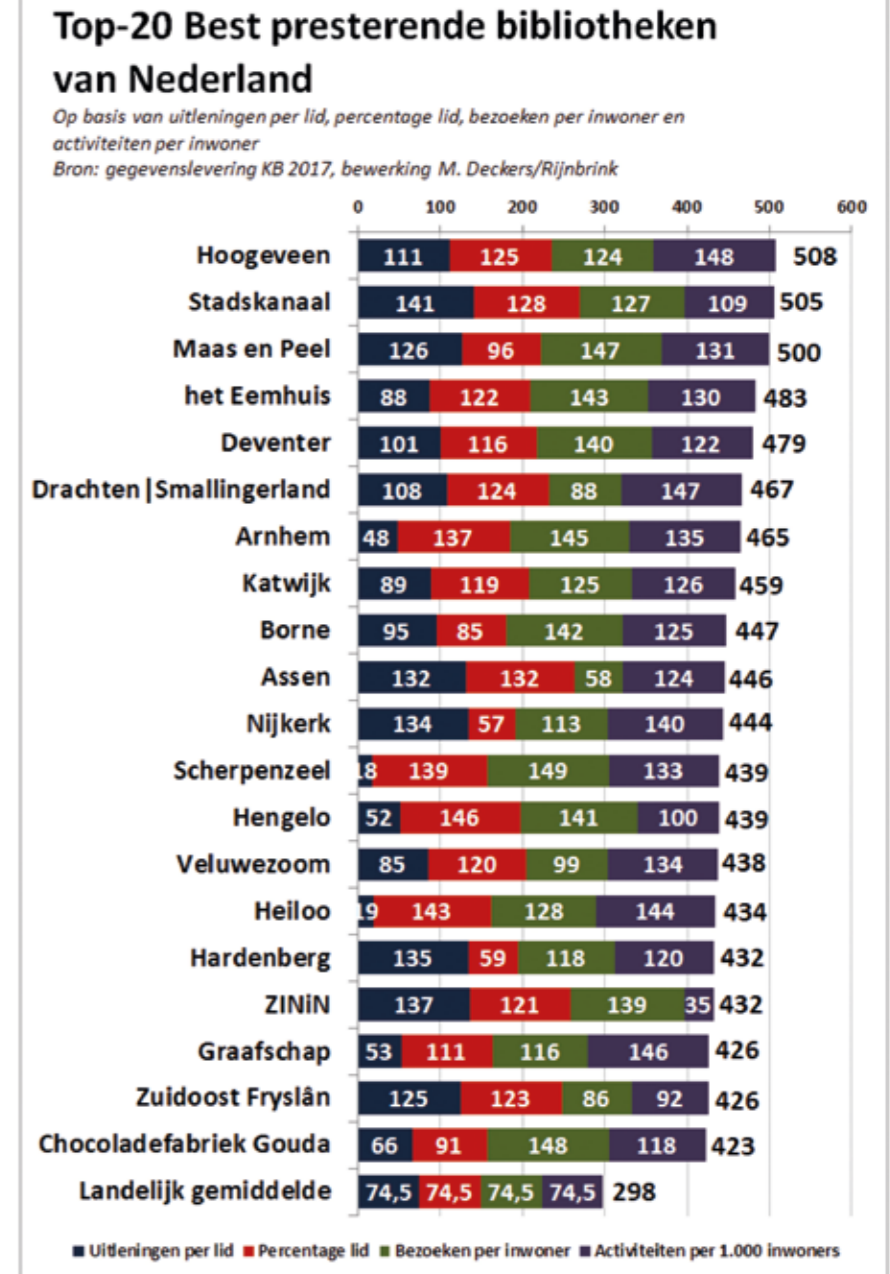
→ Vrijwilligers

In 2018 is het aantal betaalde vrijwilligers 16,5. Omgerekend is het aantal onbetaalde vrijwilligers 10.

	Aantal vrijwilligers
gemeente Lochem	87
gemeente Zutphen	122

→ Deckers-index

Mark Deckers publiceerde in december 2018 de top-15's van het aantal uitleningen per lid, het percentage lid, het aantal bezoeken per inwoner en het aantal activiteiten per 1.000 inwoners. Van elk van deze kengetallen is er een van 149 bibliotheekstichtingen. Degene die op een van bovenstaande lijsten bovenaan stond, kreeg 149 punten, de nummer twee krijgt 148 punten en zo verder. De nummer 74 en nummer 75 vormen gezamenlijk het midden van deze lijst en dus ook het landelijk gemiddelde. Alle punten bij elkaar vormen de Deckers-index. De index is gebaseerd op cijfers over 2017.

→ E-books

Ten opzichte van 2017 is het aantal uitleningen e-books met 5,8% gestegen. Het e-booksaanbod is een aanvulling op de fysieke collectie in de bibliotheek.

	Aantal uitleningen
aantal uitleningen boeken en overige materialen	402.716
aantal uitleningen e-books	23.115
totaal	425.831
% uitleningen e-books	5,4%

→ Percentage lid

Graafschap bibliotheken 2018:
24% in 2017 25%

Landelijk in 2017:
22%

→ Bezoekersaantallen

aantal bezoeken per inwoner in 2018:
3,96 in 2017 4,29

Gorssel	41.286	
Lochem	56.446	
Warnsveld	59.008	SCHATTING
Zutphen	164.854	
totaal	321.594	

→ Uitleningen en verlengingen per lid

2018: 516.139 / 19.541 = **26,4** in 2017 26,6

→ Per vestiging

gemeente Lochem	Gorssel (incl. Buurtbieb)	Lochem
uitleningen en verlengingen	47.867	108.546
bezoekers	41.286	56.446
jeugdleden	1.254	2.660
volwassen leden	877	1.854
openingsuren	40	45
gemeente Zutphen	Warnsveld	Zutphen
uitleningen en verlengingen	130.819	228.907
bezoekers	59.008	164.854
jeugdleden	2.042	5.015
volwassen leden	1.355	4.206
openingsuren	40	38

Bestuur en toezicht

Het bestuur van Stichting Graafschap bibliotheken bestaat statutair uit de directeur-bestuurder, Gerard Huis in 't Veld.

Raad van toezicht

De raad van toezicht houdt integraal toezicht op het beleid van de directeur-bestuurder en op de algemene gang van zaken binnen de stichting. Zij staat de directeur-bestuurder met advies terzijde en treedt op als sparringpartner. De raad van toezicht onderschrijft de Code Cultural Governance en handelt volgens de code. Jaarlijks komt de code terug in de vergadering van de raad ter evaluatie.

Het lidmaatschap van de raad van toezicht kent geen financiële vergoeding. De raad van toezicht van Graafschap bibliotheken is per 31 december 2018 als volgt samengesteld:

- Martin Langbroek (voorzitter)
- Elles Reusen
- Frank van der Linden
- Isabel van Dijk (tevens lid auditcommissie)
- Martin Rommers (tevens lid auditcommissie)

De raad van toezicht kwam in 2018 acht keer bijeen.

De belangrijkste thema's naast de reguliere taken waren:

- Het verstevigen van een goede positionering van het bibliotheekwerk voor de komende jaren.
- Het realiseren van een duurzaam financieel gezonde positie van Graafschap bibliotheken. Met name in de gemeente Zutphen is de situatie zorgelijk. De discrepantie tussen enerzijds het hoge prestatieniveau dat met twee vestigingen wordt gerealiseerd en anderzijds de achterblijvende bekostiging door de gemeente is in de ogen van de raad van toezicht onhoudbaar.
- In het kader van Cultural Governance: jaargesprek met de ondernemingsraad, jaargesprek met directeur-bestuurder, zelfevaluatie raad van toezicht, gesprek met accountant.

Martin Langbroek

Voorzitter raad van toezicht

Personeel en organisatie

Duurzame inzetbaarheid medewerkers

De uitvoering van onze visie “De Bibliotheek beweegt!” vergt goed opgeleide, gemotiveerde en gezonde medewerkers. Het scholingsplan 2018 is gebaseerd op de ingezette koers naar duurzame inzetbaarheid. De medewerkers worden in staat gesteld én uitgedaagd hun competenties verder te ontwikkelen en hun creatiekracht te vergroten. De ontwikkelingskansen en mogelijkheden zijn vastgelegd in persoonlijke ontwikkelingsplannen. De medewerkers zullen in staat moeten zijn om de gevraagde snelle doorontwikkeling van Graafschap bibliotheken naar een maatschappelijke educatieve bibliotheek te realiseren.

Vrijwilligers onmisbaar

De coördinatie van het vrijwilligerswerk door onze betaalde medewerkers is verstevigd, maar dient nog uitgebouwd te worden. Hiermede is een uitermate belangrijk fundament gelegd om onze 209 vrijwilligers nog beter te ondersteunen en hen onmisbare activiteiten voor onze burgers te kunnen laten doen. Er zijn vrijwilligers in vele rollen: gastvrouw/-heer in de vestigingen, begeleider bij leesclubs laaggeletterden, voorlezer bij taalarme gezinnen thuis, taalcoach, deskundige voorlichter bij de inloopspreekuren “digitale bibliotheek”, bezorger van “de Bibliotheek aan huis”, voorlezer op de kinderopvang, op basisscholen en in onze vestigingen.

De vrijwilligers worden begeleid door 14 verschillende coördinatoren. Een belangrijk aspect van ons vrijwilligersbeleid is het vrijwilligerscontract dat hen bindt aan de Bibliotheek. Om alles goed te kunnen monitoren is “Fenna” in gebruik. Deze registratietool is door het Kenniscentrum Vrijwilligers speciaal ontwikkeld voor organisaties die vrijwilligers inzetten.

Onze vrijwilligers zijn bovendien dé ambassadeurs van Graafschap bibliotheken! Enkele gegevens over onze medewerkers:

- De formatie omvang bedraagt 16,5 fte. Dit wordt ingevuld door 25 medewerkers in vaste dienst en 8 invalmedewerkers. Hiervan werken 8 medewerkers een aantal uren voor de uitvoering van projecten.
- 8 invalmedewerkers op afroep inzetbaar bij “piek en ziek”. Deze medewerkers zijn ondergebracht bij het uitzendbureau @work van Rijnbrink, de provinciale serviceorganisatie. Bovendien 1 zzp-er tijdelijk in dienst.

- Daarnaast zijn 3 medewerkers gedetacheerd via Delta, de sociale werkvoorziening.
- Inmiddels zijn rond 209 vrijwilligers betrokken bij onze organisatie.
- Leeftijdsopbouw medewerkers vaste dienst: 60+ 9; 50-60 jaar 15; 40-50 jaar 1; 30-40 jaar 1.
- Ziekteverzuimpercentage: 11,34 %. Landelijk 2018 5,3 %. Ziekmeldingsfrequentie per medewerker 0,67 %, iets onder het landelijk gemiddelde. Mede vanwege enkele langdurige ziektes door externe oorzaken is het verzuimpercentage ruim boven het landelijk gemiddelde. Naar verwachting zal het percentage in 2019 fors dalen vanwege het uit dienst gaan van twee langdurig zieke medewerkers.
- In 2018 is afscheid genomen van drie medewerkers. En er zijn twee vacatures ingevuld (specialist leesbevordering en coördinator Taalhuis Lochem-Zutphen).

Ondernemingsraad

Graafschap bibliotheken heeft een ondernemingsraad, bestaande uit drie medewerkers. De or vergaderde 10 keer, waarvan 5 keer met de directeur-bestuurder. De or voerde in het najaar het jaargesprek met een delegatie van de raad van toezicht.

Facilitaire zaken

De facilitaire en administratieve werkzaamheden zijn zo veel als mogelijk is uitbesteed. Dat geldt bijvoorbeeld voor de ICT-dienstverlening, het bibliotheekautomatiseringssysteem, personeels- en salarisadministratie, onderhoud, transport. Bij veel bibliotheekinhoudelijke werkzaamheden wordt samengewerkt met Gelderse bibliotheken, bijvoorbeeld bij collectievorming en het aanvragen van media.

Privacy en AVG

Ook Graafschap bibliotheken heeft veel tijd moeten investeren in het AVG-proof maken van onze organisatie. Met behulp van externe ondersteuning is het gelukt om aan de vele voorschriften en verplichtingen te voldoen. Onder regie van onze Functionaris Gegevensbescherming zal de privacy een regelmatig terugkerend thema blijven.

Colofon

Tekst en redactie

Barbara Deuss

Gerard Huis in 't Veld

Ine Kamp

Jody Hagenbeek

Martin Langbroek

Vormgeving

Frank de Wit

Foto's

Graafschap bibliotheken

